

AZERBAYCAN ÜLKE RAPORU

ŞUBAT 2021

ALAPLI
TİCARET VE SANAYİ ODASI

Resmi Adı	Azerbaycan Cumhuriyeti
Yönetim Biçimi	Cumhuriyet (Başkanlık Sistemi)
Cumhurbaşkanı	İlham Aliyev
Başbakan	Ali Esedov
Başkenti	Bakü
Nüfusu	10.206.904 (2021 - worldometers.info / live)
Yüzölçümü	86.600 km ²
GSYİH (milyar \$)	48,05 (2019 – trading economics)
KBGSYİH (\$)	5880 (2019 – trading economics)
Resmi Dili	Azerbaycan Türkçesi (Azerice)
Etnik Yapı	%91.6 Azerbaycanlı, %2 Lezgi, %1.3 Rus, %1.3 Ermeni, %3.80 Diğer
Dini Yapı	Müslüman % 96, Ortodoks % 2.5, diğer % 1.8
Para Birimi	Manat
Önemli Şehirleri	Bakü, Sumgayt, Gence, Mingaçevir, Khirdalan, Şirvan
Resmi Tatil Günleri	1-2 Ocak-Yeni yıl, 20 Ocak-Kara Ocak Katliamı, 8 Mart-Kadınlar Günü, 20-24 Mart-
Saat Farkı	1 saat ileride

ÜLKEYE GENEL BAKIŞ:

Doğu Avrupa ve Batı Asya'nın kesişim noktası olan Kafkasya'da yer alan Azerbaycan, üniter bir anayasal cumhuriyet yönetimine sahiptir. Azerbaycan, Sovyetler Birliği sonrası ekonomik geçişini tamamlamış, petrol bazlı ve gelişmekte olan bir ekonomiye sahiptir. Azerbaycan ulusal para birimi manattır (AZN). Resmi dil Azerice olmakla beraber ülkede Rusça yaygın olarak konuşulmaktadır. Dünya Bankası "İş Yapma Kolaylığı" endeksinde Türkiye'nin hemen ardından 34. sırada yer almaktadır.

Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından, Azerbaycan Parlamentosu, 31 Ağustos 1991'de ülkenin bağımsızlığını ilan etmiş, 18 Ekim 1991 tarihinde de Meclis Bağımsızlık Kanununu kabul etmiştir. Bu ani geçişle, Cumhuriyetler arası bağılılığı esas alan ekonomik yapının dağılması, siyasi ve hukuksal altyapı eksikliği ve teknolojinin eski kalması nedenleriyle Azerbaycan ekonomisi ani bir çöküşe uğramıştır. Ülkede siyasi istikrarın tekrar sağlanması sonrasında ekonomiye yoğunlaşan Azerbaycan, dünyanın önde gelen petrol şirketleri ile yataklarının birlikte işlenmesi ve paylaşılması konusunda yaptığı anlaşmalar ve yeniliklere hızla adapte olması sayesinde, 1996 yılından itibaren ekonomide büyüme elde etmiştir. Anayasa, 12 Kasım 1995 tarihinde halkoyuna sunularak, %91,9 evet oyu ile kabul edilmiştir.

Azerbaycan'ın başkenti 2,2 milyonluk nüfusu ile ülkenin de en büyük şehri olan Bakü'dür. Nüfusun %44'ü kırsal kesimde yaşamaktadır ve işgücüne katılım oranı %66'dır. İşgücünün %50'si hizmetler sektöründe, %14'ü sanayi sektöründe ve %36'sı tarım sektöründe istihdam edilmektedir.

Azerbaycan, 10 iktisadî bölgeye ayrılmış olup, bu bölgeler 14 büyükşehir, 66 rayon ve 78 şehirden oluşur. Bununla birlikte Nahcivan, Azerbaycan ile kara bağlantısı bulunmamasına rağmen Azerbaycan'a bağlı bir özerk cumhuriyettir.3 Bakü, Sumgayt, Gence, Mingaçevir, Khirdalan, Şirvan, Nahcivan, Şeki, Yevlakh ve Lankaran ülkenin en önemli şehirlerini oluşturmaktadır. Azerbaycan Cumhuriyeti Kafkasların geçiş noktası üzerinde, Büyük Kafkaslar ile Küçük Kafkaslar arasında yer almaktadır. Bölgenin en önemli özelliği tarihi geçit ve ticaret yolları üzerinde bulunmasıdır.

EKONOMİK DURUM

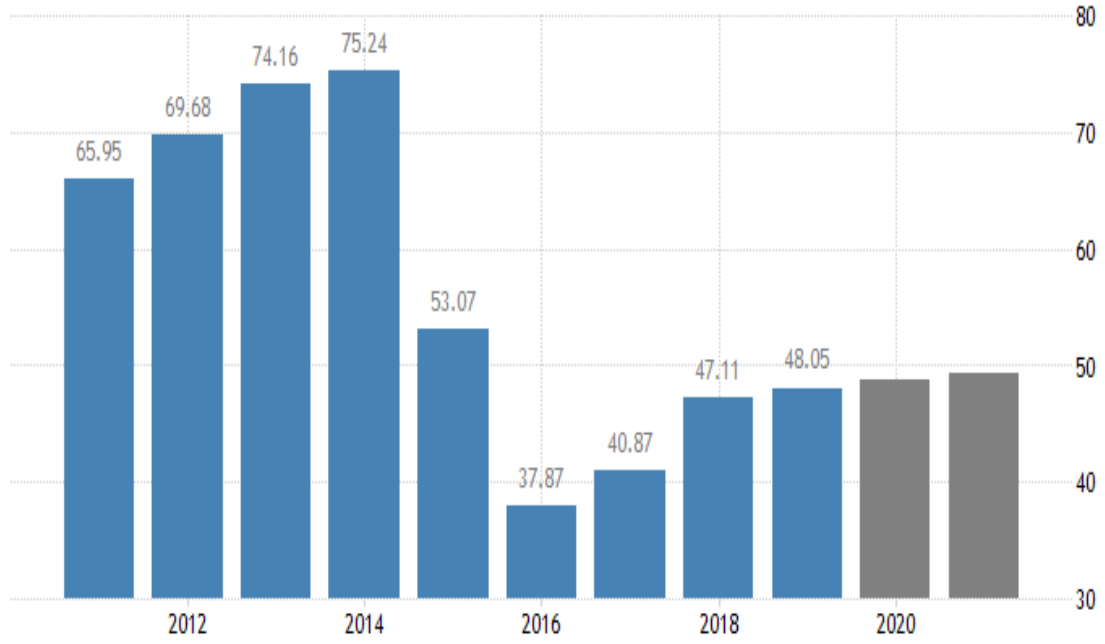
Azerbaycan, 1991 yılında bağımsızlığını kazandıktan sonra, önemli siyasi, askeri, sosyal ve ekonomik problemlerle karşı karşıya gelmiştir. SSCB döneminde sistemli olarak Cumhuriyetler arasında bağımlılığı bir anlamda zorunlu kılan ekonomik yapının ani çöküşü, pazar ekonomisine geçişte; ekonomik, siyasi, hukuki bir alt yapının olmaması, teknolojinin eski olması, serbest piyasa modelinin bilinmemesi, Ermenilerin işgalci tutumu sonucu topraklarının %20'sinin kaybedilmesi, 1 milyon kişinin kendi ülkesinde mülteci durumuna düşmesi ve benzeri nedenlerle üretim durma noktasına gelmiş, sonuç olarak da ekonomi üzerinde inisiyatif tamamen kaybedilmiştir.

20 Eylül 1994 tarihinde “Asrın Anlaşması” olarak adlandırılan Azerbaycan Devlet Petrol Şirketi ile dünyanın önde gelen petrol şirketleri arasında “Hazar Denizinin Azerbaycan’a ait bölümünde Azeri, Çırağ, Güneşli Yataklarının Birlikte İşlenmesi ve Paylaşılması Hakkında” ilk Anlaşma imzalanmıştır. Yeniliklere hızla adapte olan Azerbaycan, SSCB’nin dağılması ile uzmanlaşma ve işbölümüne dayalı ekonomik yapılanmanın sona ermesine, Ermenistan savaşı ve Çeçenistan sorunu nedeniyle, ülke sanayi için gereken ara mallarının ithalat yollarının kapanmasına rağmen bütün bu darboğazları aşmayı başarmıştır. Cari fiyatlara göre Azerbaycan, 2020 yılında 4125 dolarlık kişi başına düşen milli gelir ile dünyada 109. sırada yer almaktadır. 2020 yılında %3 olan tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranının 2025 yılında %3,1 olacağı tahmin edilmektedir.

Petrol fiyatlarının yüksek seyrettiği dönemde hızla büyüyen ve parlak bir dönem geçiren Azerbaycan, 2014’ün yarısında görülmeye başlanan petrol fiyatlarındaki düşüşten en çok etkilenen ülkelerin başında gelmektedir. Gelirlerin azaldığı, bir yıl içinde %100’ü bulan devalüasyonlar sonucunda risklerin önlenmesi ve sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması için gerekli olan kapsamlı bir reform hazırlığına girilmiştir. İlk aşamada, gümrükler, transit geçişler, bankacılık ve vergi sistemi ile üretim ve ihracat teşviklerinde bunun yansımaları görülmüştür. Son olarak, Azerbaycan’ın ekonomisini çeşitlendirmek amacıyla oluşturduğu uzmanlar grubunun uzun süredir üstünde çalıştığı, milli ekonomiye ve on bir farklı sektöre ilişkin stratejik yol haritaları Cumhurbaşkanı Aliyev tarafından 6 Aralık 2016 tarihinde onaylanmıştır.

Azerbaycan ekonomisinde, sanayi sektörünün önemli bir bölümünü yaklaşık 20 yıl önce kurulan ağır sanayi oluşturmaktadır. Ağır sanayi içinde en önemli sektörler demir, alüminyum ve çimento olup, çoğu petrol sanayinin gelişiminden sonra ihmal edilmiştir. Ülke sanayisinin tekrar canlanmasına yönelik olarak, Azerbaycan’da 2014 yılı “sanayi yılı” ilan edilmiştir. Reel sanayi üretiminin hızla düşmesine rağmen, konut inşası, kırsal altyapı çalışmaları ve ulaşım altyapısının iyileştirilmesinden dolayı inşaat sektörü son yıllarda çok hızlı büyümüştür. Hizmet sektörü de ulaşım ve iletişim alanlarında yaşanan gelişmelerden dolayı hızlı bir biçimde büyümüştür. Bankacılık sektördeki varlığın yarısından fazlasını oluşturan iki devlet bankası tarafından yönetilmektedir.

Petrol dışı alanlarda yapılan yatırımların artış kaydetmesine rağmen, IMF, ülkede enerji sektörü dışında kalan iş sektörlerinin halen oldukça zayıf görüldüğüne dikkat çekmektedir. Özellikle, gelişmemiş hukuk sistemi, rekabet koşulları önündeki engeller ve finansal sistemde yaşanan sorunların petrol dışı alanların büyümesinin önündeki en önemli engeller olduğunu belirtmektedir. Azerbaycan’da ekonominin büyük bir bölümü hala devlet tarafından yönetilmektedir. Pek çok kamu işletmesi kendi alanlarında tekeldir. Söz konusu işletmeler yüksek fiyatlar belirlemekte ve mal arzını kısıtlamakta olup, çoğu zaman mal alımında da önemli bir paya sahiptir.

SOURCE: TRADINGECONOMICS.COM | WORLD BANK

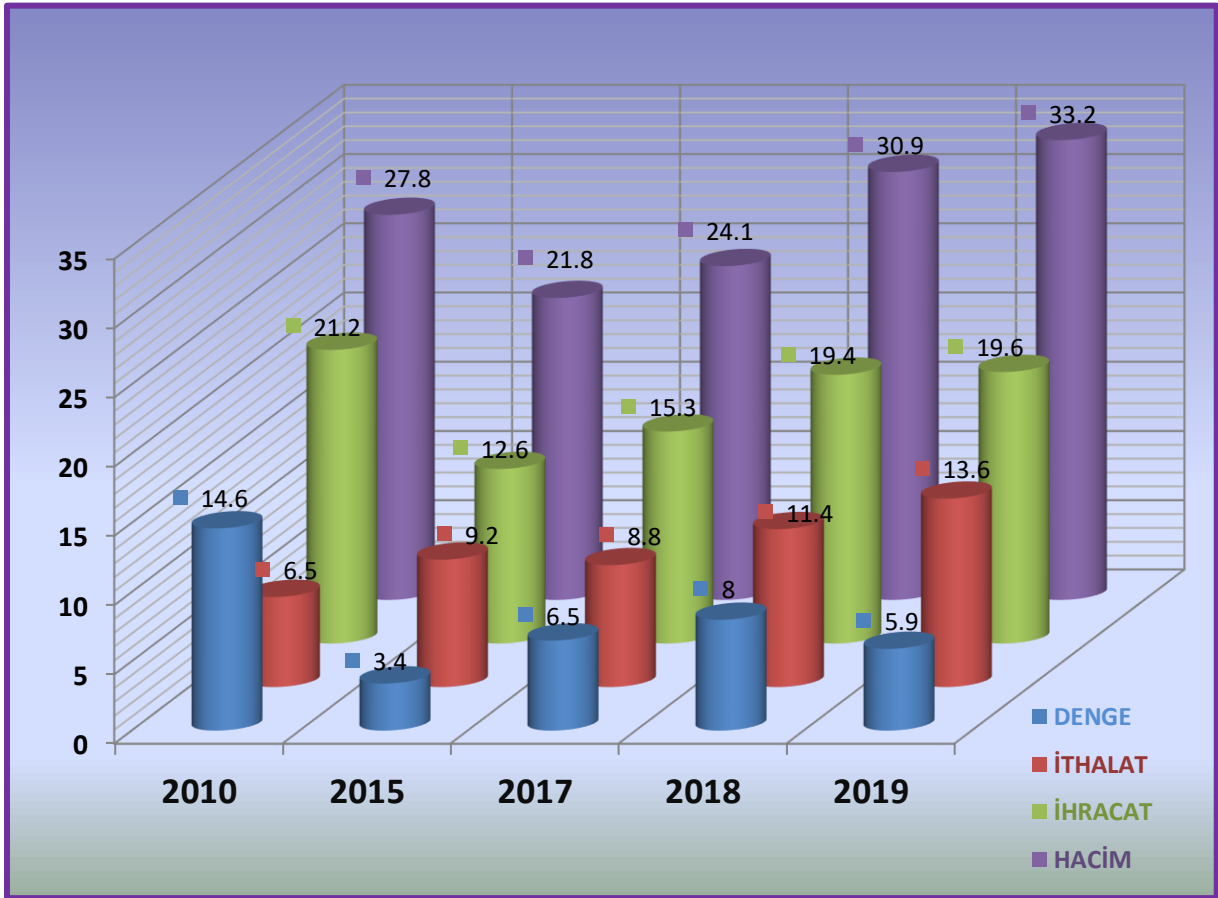
AZERBAIJAN GSYİH	2020	2019	2018	BİRİM
GSYİH	49 (tahmini)	48,05	47,11	MİLYAR \$
KİŞİ BAŞINA DÜŞEN GSYİH	4125	5880	5800.7	\$
GSYİH BÜYÜME ORANI	1.1 (tahmini)	2.2	1.41	%
ENFLASYON ORANI	2.8	2.6	9	%
ASGARİ ÜCRET	303.96	272	-	€
İŞSİZLİK ORANI	5 (tahmini)	4.8	5.2	%
İŞGÜCÜ	4.95	-	-	MİLYON KİŞİ

DIŞ TİCARET

Azerbaycan dış ticaret politikasında belirleyici unsur enerjidir. Petrol ve doğalgaz Azerbaycan'ın ihracatında yüzde 90 paya sahiptir. İthalatında ise yüzde 80 civarında mamul maddeler yer almaktadır. Azerbaycan 2020 yılı Ocak-Mart döneminde 153 ülke ile dış ticaret faaliyetinde bulunarak, 91 ülkeye ihracat, 142 ülkeden ise ithalat gerçekleştirmiştir. Söz konusu dönemde Azerbaycan'ın ithalatı 2.637,0 milyon ABD Doları, ihracatı 4.058,3 milyon ABD Doları ihracat olmak üzere toplam 6.695,3 milyon ABD Doları değerinde bir dış ticaret hacmi gerçekleştirilmiştir. 2020 yılı Ocak-Mart döneminde ülkeden 429,0 milyon dolar değerinde petrol-gaz dışı ürünler ihraç edilmiş olup, 2019 yılının aynı dönemine kıyasla %5,2 azalma kaydedilmiştir.

Comtrade verilerine göre, Azerbaycan 2019 yılında toplam 19,6 milyar dolarlık ihracat ve 13,64 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. En yakın ticari ilişkilerini İtalya, Türkiye, Çin ve Rusya ile kurmuştur. Türkiye, Rusya'dan sonra en fazla ithalat yaptığı ülkedir. Türkiye 2019 yılında Azerbaycan'a 1,78 milyar dolarlık ihracat yaparken, Azerbaycan'dan 411 milyon dolarlık ithalat yapmıştır. İkili ticaret büyüklüğümüzün 2 milyar doları aştığı Azerbaycan, en büyük 39. ticari partnerimiz konumundadır.

Yıllar Bazında Dış Ticaret Verileri: (Birim = milyar\$)

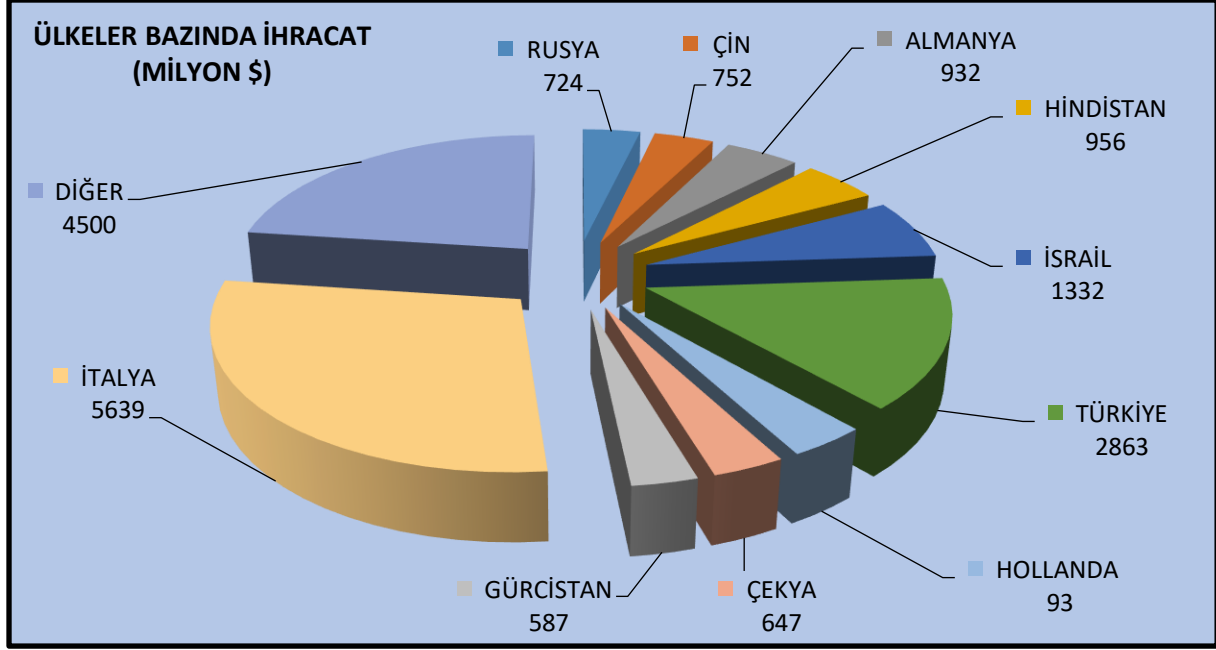

Kaynak: trademap

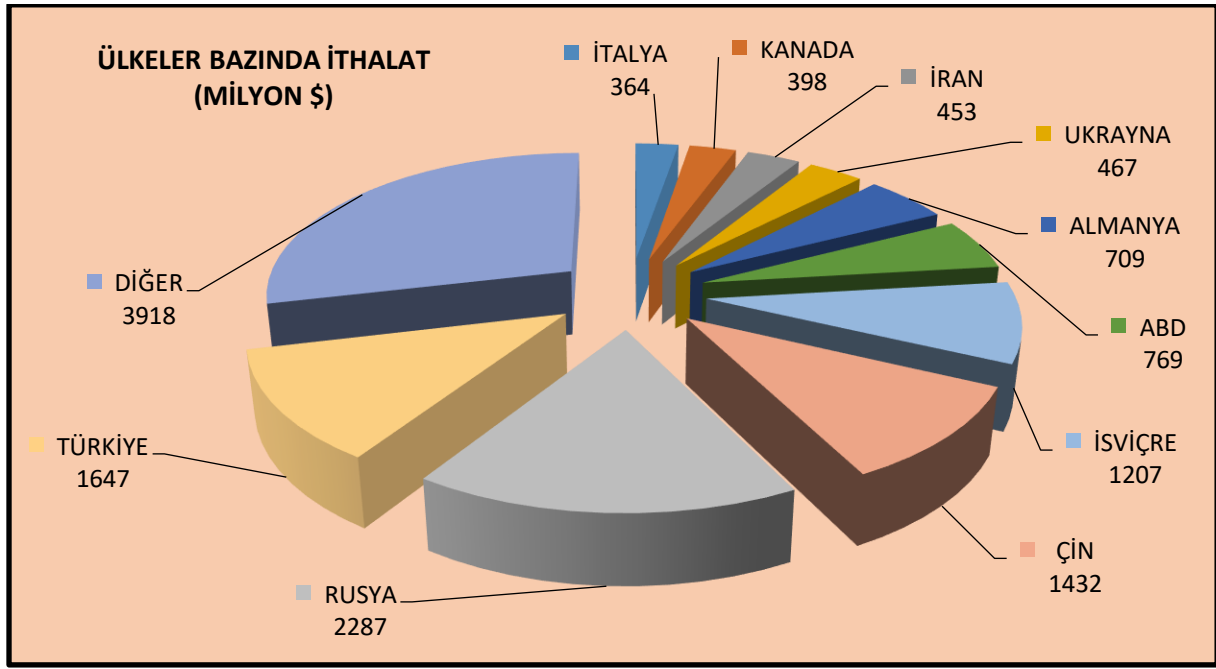
Azerbaycan'ın başlıca partnerleri:

2019 yılında 20 milyar dolarlık (%1 artan) ihracatla dünyada %0.1 pay ile 70. sırada olan ülkenin ihracat yaptığı başlıca ülkeler İtalya, Türkiye, İsrail, Hindistan ve Almanya'dır. Ülkenin ihracatında Türkiye %14,6 pay ile 2. sıradadır. 2019 yılında 14 milyar dolarlık (%19 artan) ithalatla dünyada 87. sırada olan ülkenin ithalat yaptığı başlıca ülkeler Rusya, Türkiye, Çin, İsviçre ve ABD'dir. Ülkenin ithalatında Türkiye %12 pay ile 2. sıradadır. (ITC-Trademap)

Ülkeler Bazında İhracat (2019)

Ülkeler Bazında İthalat (2019)

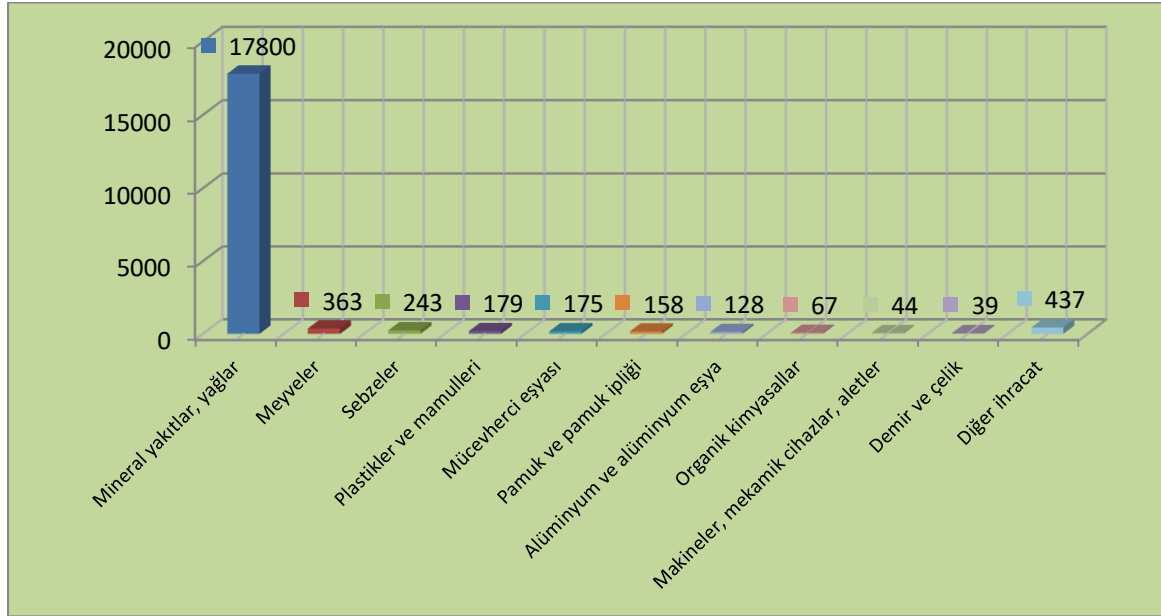

Kaynak: trademap

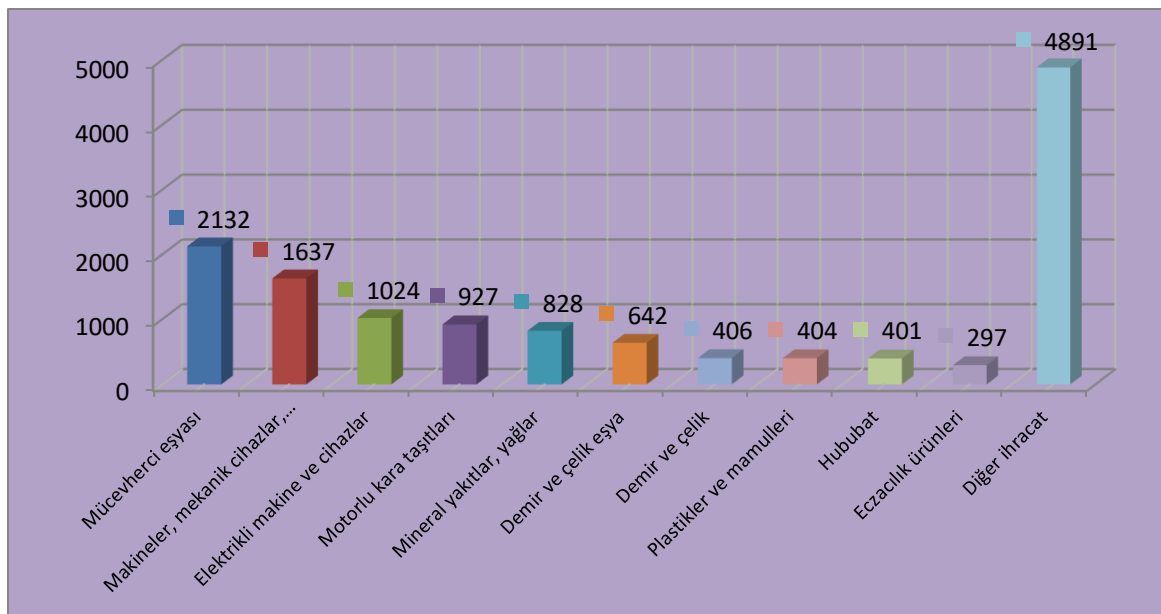
Azerbaycan'ın en çok dış ticaretini yaptığı ürün grupları:

Ülkenin 2019 yılında ihraç ettiği başlıca ürünler; ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar), petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar, petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar, domates (taze/soğutulmuş) ve altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)dir. 2019 yılında ithal ettiği başlıca ürünler; altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde), otomobiller, petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar, buğday ve mahlut, tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlardır.

Ürün Grupları Bazında İhracat (2019 – milyon \$)

Ürün Grupları Bazında İthalat (2019 – milyon \$)

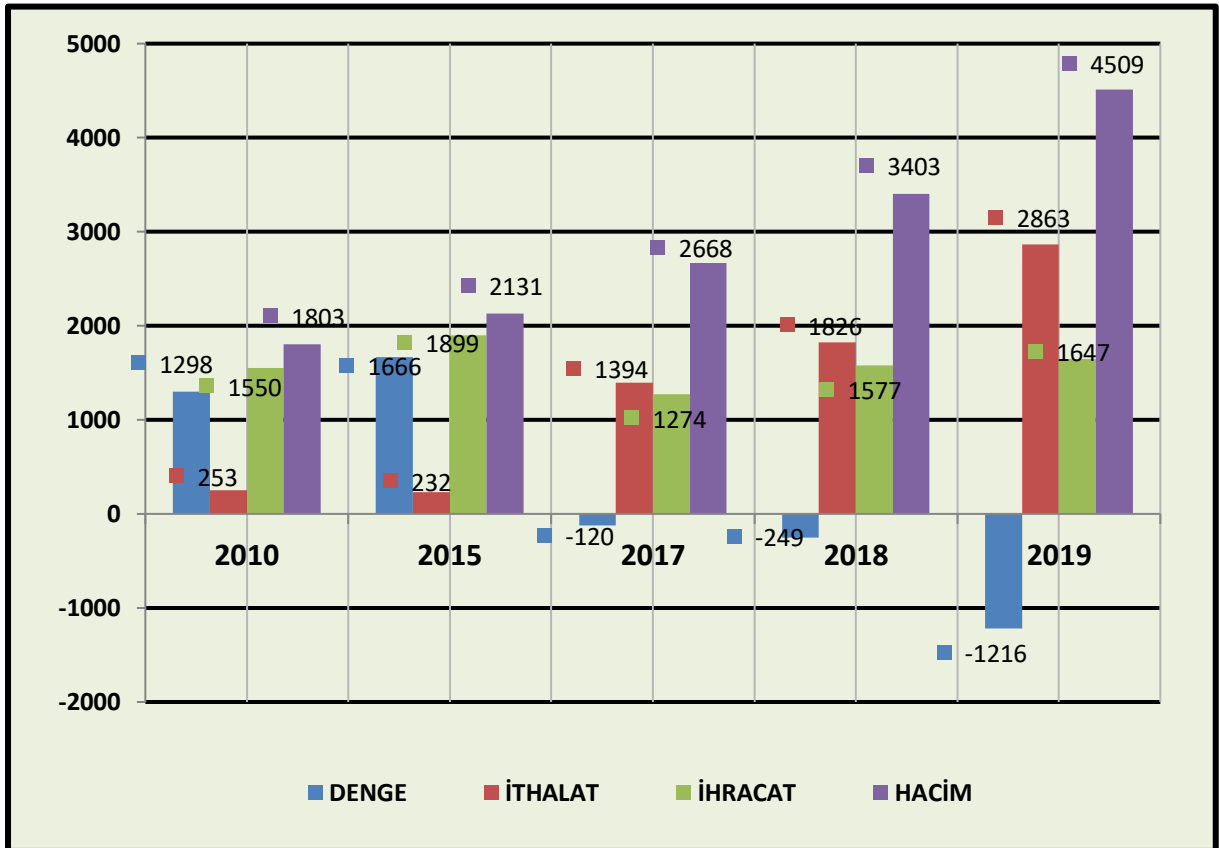
Kaynak: trademap

Türkiye'nin Azerbaycan dış ticaretindeki yeri:

Türkiye'nin Azerbaycan'a ihracatı; ihraç ürünlerinin bu ülkede tanınmaya başlaması, Türk şirketlerinin Azerbaycan piyasasında şube açmak suretiyle Türkiye'den ithalat yapması ve bu malları iç piyasada pazarlaması gibi nedenlerle 1993 yılından bu yana yükselme eğilimi göstermektedir. Ancak, yüksek gümrük vergisi oranları nedeni ile iki ülke dış ticareti potansiyelinin gerisinde kalmaktadır.

2019 yılında ülkeye ihracatımız 2 milyar dolardır. Bir önceki yıla göre ihracatımız % 21 artmıştır. Ülkenin toplam ihracatımızdaki payı % 1 olup 27. sıradadır. Ülkeden ithalatımız ise 3 milyar dolardır. 2019 yılında ülkenin toplam ithalatımızdaki payı % 1 olup 23. sıradadır.

Türkiye - Azerbaycan Dış Ticareti (birim: milyon \$)

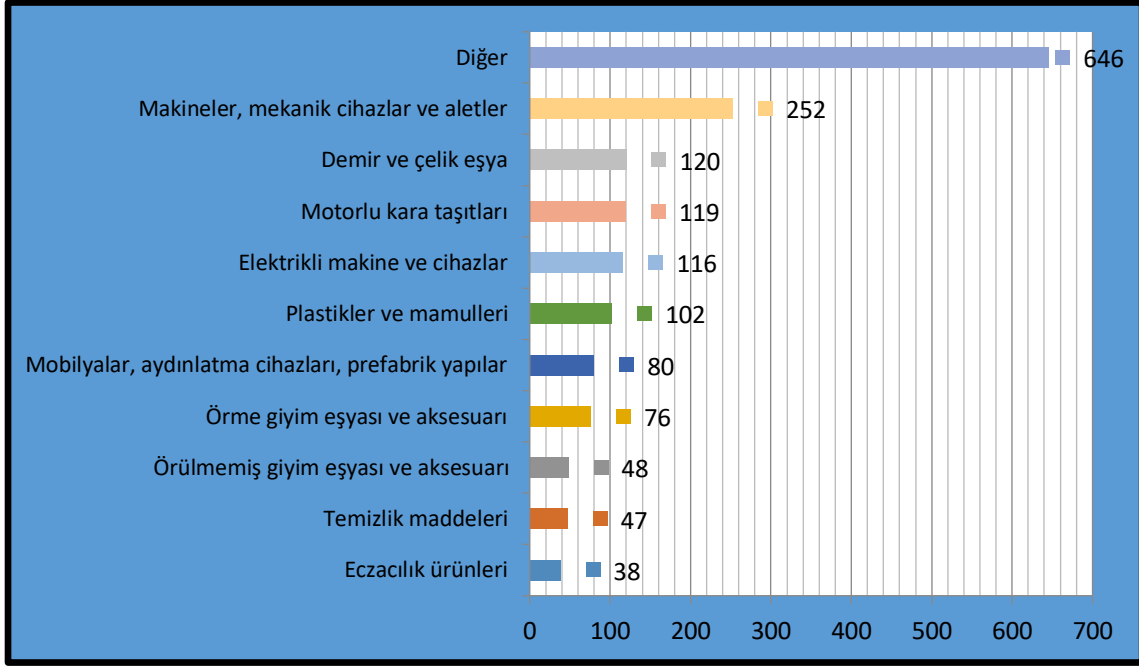

Kaynak: trademap

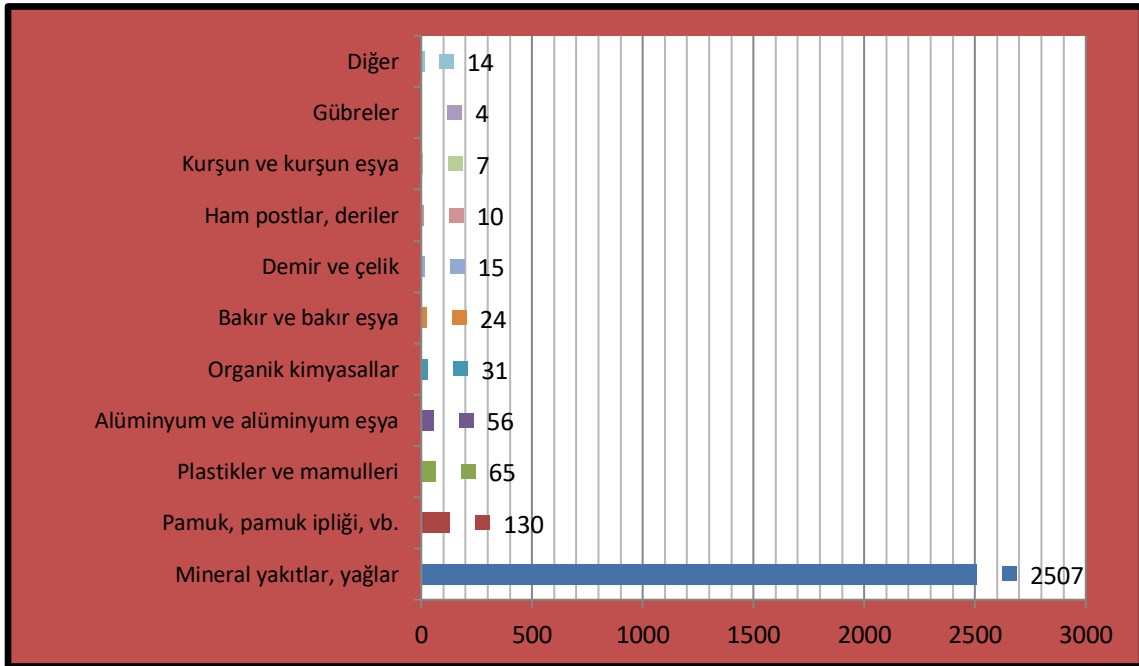
Türkiye'nin Azerbaycan ile ticaretine konu olan belli başlı ürün grupları:

Türkiye'nin Azerbaycan'a olan ihracatında makineler ve mekanik cihazlar ve yedek parçaları, demir ve çelikten eşyalar, elektrikli makina ve cihazlar ve yedek parçaları, mobilya, otomotiv, optik alet ve cihazlar, motorlu kara taşıtları ve yedek parçaları, mineral yakıtlar, petrol ve türevleri gibi ürünler önemli paya sahiptirler.

Ürün grupları bazında Türkiye'nin Azerbaycan'a İhracatı (2019 – milyon \$);

Ürün grupları bazında Türkiye'nin Azerbaycan'adn İthalatı (2019 – milyon \$);

Kaynak: trademap

Türkiye ile Azerbaycan Arasındaki Yatırım Durumu:

2018 yılında yurtdışından Türkiye'ye gelen 6 milyar dolar değerindeki toplam doğrudan yatırımda, Azerbaycan 516 milyon dolar ve % 9 pay ile 2. sıradadır. Ülkemizde yaklaşık 2000 Azerbaycan sermayesine sahip şirket faaliyet göstermektedir.

Türkiye'deki Azerbaycan sermayeli şirketlerinin başlıca faaliyet alanları: toptan ve perakende ticaret; inşaat; gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri; ulaştırma, haberleşme ve depolama hizmetleri; imalat sanayi; oteller ve lokantalar; diğer toplumsal, sosyal ve kişisel hizmet faaliyetleri; tarım, avcılık ve ormancılık; sağlık işleri ve sosyal hizmetler; madencilik ve taş ocakçılığı; elektrik, gaz ve su; eğitim hizmetleri; mali aracı kuruluşlardır. Azerbaycan'ın ülkemizdeki en önemli yatırımlar SOCAR TURKEY ENERJİ A.Ş. ve TANAP DOĞALGAZ İLETİM A.Ş. tarafından yapılmaktadır.

Türkiye'nin, 2018 yılında yurtdışına gerçekleştirdiği 4 milyar dolar değerindeki toplam yurtdışı doğrudan yatırımda, Azerbaycan 63 milyon dolar ve % 2 pay ile 5. sıradadır. Yatırımlarımızda önde gelen sektörler bilgi ve iletişim, finans ve sigorta faaliyetleri, gıda, meşrubat ve tütün ürünleri sanayi ve inşaatır.

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO): TPAO Azerbaycan'da, ACG (Azeri-Çıralı-Güneşli) (%6,75), Şah Deniz (%19) ve Alov (%10) projelerinde yer almaktadır. TPAO ayrıca, Bakü-Tiflis-Ceyhan Ana İhraç Hampetrol Boru Hattı Projesinde %6,53, Şah Deniz gazını Gürcistan-Türkiye sınırına taşıyan Güney Kafkasya Doğal Gaz Boru Hattı Projesinde ise %19 hisseyle yer almaktadır.

Azertel A.Ş., Turkcell ile ortak olarak kurulmuş olup, Azerbaycan'daki ilk GSM operatörü olan AZERCELL'i kurmuştur. GSM sistem yatırımları, planlaması ve kurulum işleri ile iştigal etmektedir.

Azerbaijan Coca-Cola Bottlers (ACCB) 1994 yılında kurulmuştur. Azerbaycan'da The Coca-Cola Company (TCCC) markalarından oluşan gazlı ve gazsız içeceklerin üretim, satış ve dağıtımını gerçekleştiren ACCB 80'i aşkın tat ve paket seçeneğini tüketicilerine sunmaktadır. Coca-Cola İçecek ACCB şirketinde %99,86 oranında ortaklığa sahiptir. ACCB Bakü fabrikası ile yaklaşık 9 milyonluk bir nüfusa hizmet vermektedir. ACCB, Azerbaycan'da petrol dışı sanayi kuruluşları sınıfında gerçekleştirilen ilk ve en büyük doğrudan yabancı sermaye yatırımlarından biri olmuştur.

Sovyetlerin dağılışından sonra ülke bir yenilenme süreci içerisine girmiş, bu sebeple müteahhitlik sektörü için cazip bir ortam olmuştur. Son iki yıldır bir durgunluk yaşanmasına rağmen konut, yol, içme suyu, köprü, otel, iş merkezi gibi projeler hali hazırda devam etmektedir. Türk firmaları Azerbaycan müteahhitlik hizmetleri sahasında Başkanlık sarayları, Milli Meclisin restorasyonu ve ek binasının tamamlanması, hava alanı inşası, yol, su, elektrik, enerji nakil hatları gibi sahalarda çok önemli projeler gerçekleştirmişlerdir. Ancak, halihazırda daha çok yarım kalan projelerin tamamlanması işleriyle meşgul bulunmaktadır.

Türk Mühendislik firmaları Azerbaycan'da şimdiye kadar yaklaşık 12 milyar dolar değerinde 363 adet proje yürütmektedirler. Diğer taraftan, inşaat sektörünü hizmet ticareti yanında tedarik mekanizmasını desteklemesiyle de değerlendirmek gerekmektedir. Türk inşaat malzemeleri piyasada haklı bir imaja sahiptir. Bu anlamda Azerbaycan'ın ithalatında ve Türkiye'nin Azerbaycan'a ihracatında inşaat malzemeleri önemli bir paya sahiptir.

Azerbaycan'da şirket kurma prosedürü:

Azerbaycan'da şirket kurma ve şube açma prosedürleri 28 Aralık 1999 tarihinde kabul edilerek 1 Eylül 2000 tarihinde yürürlüğe giren 779-IQ sayılı Yurtttaşlık Kanunu ile ve 12 Atalık 2003 tarihli Devlet Tescili ve Tüzel Kişiliklerin Kayıt Altına Alınması Kanunu ile düzenlenmektedir. İlgili mevzuata göre Azerbaycan'da yabancı yatırımcılar, temsilcilik ofisi ya da şube açmak gibi kısıtlı bir mevcudiyeti tercih edebilecekleri gibi, sermayelerinin tamamı kendilerine ait ya da yerel bir firmayla ortaklık halinde olmak üzere şirket kurmayı da tercih edebilirler. Ticari tüzel kişiliklerin ya da bunların temsilcilik ofisleri ve şubelerinin tescili için Azerbaycan'da 2008 yılından beri bir "one-stop shop" sistemi uygulanmakta, başka bir deyişle ilgili tüm işlemler tek bir makam nezdinde gerçekleştirilmektedir. Süreçleri son derece kolaylaştıran bu prosedür çerçevesinde Azerbaycan'da şirket ya da temsilcilik ofisi veya şube açmak isteyen yabancı yatırımcılar sadece Vergi Bakanlığı nezdinde başvuru ve işlemlerini yapmaktadır. Ticari tüzel kişiliklerin tescil işlemleri Vergi Bakanlığı tarafından yapılmakta ve başvurular üç (3) iş günü içerisinde tamamlanmaktadır. Mevzuata göre tüzel kişiler ticari olabileceği gibi ticari amaç taşımayan özellikte de olabilirler. Ticari tüzel kişilikler aşağıda belirtilen hukuksal yapılardan birine sahip olabilirler:

- Anonim ortaklık (Sermayesi paylara bölünmüş olan ve her ortağın sorumluluğunun sermayedeki payıyla sınırlı bulunan ortaklıklardır).
- Genel ortaklık (iki veya daha fazla kişi bir işletmenin kontrol ve sorumluluğunu paylaştığı ortaklıklardır. Sorumluluk sınırsız ve müşterektir).
- Komandit ortaklık (Alacaklılarına karşı, en az bir sınırlı, bir de sınırsız sorumlu ortağı bulunması gereken, tüzel kişiliği olan ortaklık
- Limited şirket (iki veya daha fazla gerçek veya tüzel kişi tarafından bir ticaret unvanı altında kurulan ve ortaklarının sorumluluğu koydukları sermaye ile sınırlı olan ve esas sermayesi belirlenmiş olan şirketlerdir).
- Ek yükümlülük şirketi (Limited şirketten farklı olarak ortakların sorumlulukları koydukları sermayenin üzerinde olabilir).
- Kooperatifler (En az beş gerçek ya da tüzel kişinin, işbirliği içerisinde ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kaynaklarını bir araya getirerek oluşturdukları, katılımın isteğe bağlı olduğu birliklerdir).

Azerbaycan'da şirket kurulması, genellikle kuruluş sözleşmesi ya da esas mukavelelerin imzalanmasından sonra olur. Tek kişilik şahıs şirketlerinde ise kuruluş sözleşmesi şartı aranmamaktadır. Kuruluş sözleşmesinin amacı kurucuların hak ve yükümlülükleri ile kurucular ile şirket arasındaki ilişkiyi net bir şekilde tanımlamaktır. Esas mukavele ise kuruluşun yapısı ve yönetimi ile birlikte katılımcıların ve hissedarların hak ve yükümlülüklerini belirler. Azerbaycan kanunları, anonim şirketler için asgari sermaye şartı getirmektedir. Bazı şirket tiplerinde (örneğin bankalar ve sigorta şirketleri) ek zorunluluklar getirilmektedir.

Türkiye ile Azerbaycan arasındaki ticaretin bağlı olduğu kurallar:

ANLAŞMA / PROTOKOL	TARİH
TİCARET VE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI	01.11.1992
KARA ULAŞTIRMASI ANLAŞMASI	01.11.1992
YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASI ANLAŞMASI	25.10.2011
ÇİFTE VERGİLENDİRMENİN ÖNLENMESİ ANLAŞMASI	09.02.1994
UZUN VADELİ TİCARİ VE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ PROGRAMI VE İCRA PLANI	06.11.2007
ORTAKLIK VE İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI	06.11.2007
KEK 6. DÖNEM PROTOKOLÜ	22.01.2011
KEK 7. DÖNEM PROTOKOLÜ	11.07.2014
KUKK TOPLANTISI PROTOKOLÜ	09.12.2015

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Azerbaycan Ülke Profili Raporu

Pasaport ve Vize İşlemleri:

Azerbaycan Cumhuriyeti'ni 30 günlük süre için ziyaret etmek isteyen Türkiye Cumhuriyeti'nin geçerli ulusal pasaportuna sahip vatandaşları için, 01 Eylül 2019 tarihinden itibaren vize uygulaması kaldırılmıştır. Yabancı işçi çalıştırma ve oturma izinleri Azerbaycan Cumhuriyeti Göç Kanunu (<http://www.e-qanun.az/code/23>) ile düzenlenmektedir. Söz konusu kanunun uygulanması Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Migrasiya (Göç) İdaresi tarafından yürütülmektedir. Çalışma izni ve oturma izinleri alınması için söz konusu İdareye başvuruda bulunmak gerekmektedir.

Tarifeler ve Vergiler:

Azerbaycan'da ithalat aşamasında mal gruplarına göre nispi olarak üçüncü ülkeler (Türkiye dahil) menşeli ürünlerde %0-%15 arasında değişen oranlarda Gümrük Vergisi uygulanmaktadır. Maktu vergi oranları ise ölçü birimlerine göre (kg, lt, adet, m2, m3, cm3, metre, çift) farklılık arz etmektedir. Azerbaycan Devleti Gümrük Organları tarafından asgari ithal fiyatı belirlenerek, bu fiyatın altında beyan edilen mallara belirlenmiş fiyatlar üzerinden Gümrük Vergisi uygulanabilmektedir. Öte yandan, Ülkemizin AB ile yapmış olduğu Gümrük Birliği Anlaşması benzeri Anlaşmalar Azerbaycan'ın bağımsızlığını kazandığı ilk yıllardan itibaren BDT ülkeleri ile (Rusya, Ukrayna, Gürcistan, Moldova, Kazakistan vs.) Serbest Ticaret Anlaşmaları yapılmış ve bu çerçevede anılan ülkelere gelen ürünlerden gümrük vergisi sıfırlanmıştır. Anılan ülkelere gelen ürünlere sadece %18 KDV uygulanmaktadır.

Azerbaycan pazarında dikkat edilmesi gereken hususlar:

Azerbaycan'ın Türk dili kullanan ülke olması hasebiyle Türk işadamlarının kolaylıkla ilişki kurdukları ve sonucunda yazılı olmayan anlaşmalar yapmaları ticari yaklaşım ve iş kültürü açısından sıkıntılar yaratmaktadır. Şöyle ki, yapılan sözlü anlaşmalar taraflar arasında ortaya çıkan anlaşmazlıklar sonucunda ticari riski ve hakları hukuki alanda savunma konusunda zafiyet yaratmaktadır. Bu sebeple, Türk işadamları ülkede ticari ilişkilere başlamadan önce mutlaka yerel mevzuata hakim bir hukuki danışman ile işbirliği yapmalarında fayda görülmektedir.

Yalnızca perakende gazolin satışında fiyat kontrolü bulunmaktadır. Fiyatlar Dolar bazında belirlenebilmekte ancak asıl satışlar Manat cinsinden yapılmaktadır. Azeri vatandaşları fiyat konusunda pazarlık yapma eğilimindedir. Fiyatlar %18 oranında KDV içermektedir.

Kişisel ilişkiler Azerbaycan ile ticarete önemli rol oynamaktadır. Uzun mesafeli iletişim yerine karşılıklı toplantılar yaparak ilişki kurmak daha etkili olmaktadır. Bu nedenle Azerbaycan'a ihracat yapmak isteyen firmaların kişisel ilişkiler kurmak ve dağıtım kanallarını oluşturmak üzere ülkeye ziyarette bulunmalarında fayda görülmektedir. Ülkeye yapılacak ziyaretler iş yapılacak firmaların mali durumlarının gözlenmesi açısından da önem taşımaktadır. Ticarete büyük ölçüde nakit ödeme tercih edilmektedir. Dış ticaret işlemlerinde tercih edilen diğer ödeme şekli ise akreditifli ödemedir.

A.C. İş Kanununun 89. ve 90. Maddeleri gereği Azerbaycan'da günlük normal çalışma süresi 8 saatten fazla olamaz ve iki günlük tatili (haftasonu) olan beş günlük iş haftası belirlenir. Günlük normal çalışma süresine uygun olan haftalık normal çalışma süresi ise 40 saatten fazla olamaz.

Çalışma saatleri Pazartesiden Cumaya saat 9:00 ile 18:00 arasındadır. Öğle tatili 13:00- 14:00 saatleri arasındadır. Kamu kurumlarının çoğu Cumartesi günleri de öğle saatlerine kadar çalışmaktadır. Mağaza ve lokantalar haftanın yedi günü açıktır. İş çevreleri için öğle yemeği saati 12:00 ile 15:00 arasında değişmektedir. Yöneticilerin çoğunluğu akşam 18:00'den sonra da çalışmaktadır. Azeriler akşam yemeğini erken yemeyi tercih etmektedirler.

Azerbaycan'ın devlet dili Azerbaycanca'dır (Azerbaycan Türkçesi). Bununla beraber nüfusun büyük bir bölümü akıcı biçimde Rusça konuşabilmekte, İstanbul Türkçesi, Farsça, Gürcüce ve başka dilleri anlayabilmektedir. Otellerde, barlarda ve şirket ofislerinde İngilizce yaygındır.

BELLİ BAŞLI KURUMLAR İLETİŞİM BİLGİLERİ:

T.C. BAKÜ BÜYÜKELÇİLİĞİ Adres: 27, Khagani Küçesi 370000, Bakü Telefon: (+994) 988139-988135-983186 Fax: 988349 E-posta: www.tuerkei.diplo.de	EKONOMİ MÜŞAVİRLİĞİ Tel: 00 994 12 4416087 Faks: 00 994 12 4413984 E-Posta: bakuecomus@azonline.com
TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ Tel: 00 994 12 4413968 Faks: 00 994 12 4413906 E-Posta: dtbaku@gmail.com	TİKA BAKÜ PROGRAM KOORDİNATÖRLÜĞÜ Adres: Hagani Küçesi No:31/24 Bakü Tel: 00 994 12 4931024, 994 12 4936424 Faks: 00 994 12 4936424 E-Posta: baku@tika.gov.tr
ATİB (AZERBAJCAN TÜRK İŞADAMLARI BİRLİĞİ) Adres: İstiklaliyet Küçesi No:21/5 Bakü Tel: 00 994 12 4498882, 994 12 4498883 Faks: 00 994 12 4498884 E-Posta: office@atib.az Web: www.atib.az	TÜSİAB (AZERBAJCAN TÜRK SANAYİCİ VE İŞADAMLARI BEYNELHALK CEMİYETİ) Adres: Temur Aliyev Küçesi No:43 Bakü Tel: 00 994 12 4971586, 994 12 4971587 Faks: 00 994 12 4971713 E-Posta: tusiab@tusiab.org Web: www.tusiab.org

KAYNAKÇA:

1. T.C. Ticaret Bakanlığı Dış Temsilcilikler ve Uluslararası Etkinlikler Genel Müdürlüğü Raporları
2. T.C. Dışişleri Bakanlığı, <http://www.mfa.gov.tr/azerbaycan-ekonomisi.tr.mfa>
3. Trading Economics <https://tr.tradingeconomics.com/azerbaijan/indicators>
4. Dünya Bankası ve IMF, www.doingbusiness.org,
<https://www.worldbank.org/en/country/azerbaijan>
5. World Economic Forum <https://www.weforum.org>